

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kierrätystavoitteet kiristyvät – millä keinoilla Suomen kierrätysaste nousuun?

Sirje Stén, ympäristöministeriö
13.12.2018
CIRCWASTE, Helsinki

**Suomesta kiertotalouden globaali kärkimaa
vuoteen 2025 mennessä**

EU:n kiertotalouspaketti

**Suomen kiertotalouden tiekartta, ensimmäinen
maailmassa (2016) sekä toimenpideohjelma
(2017)**

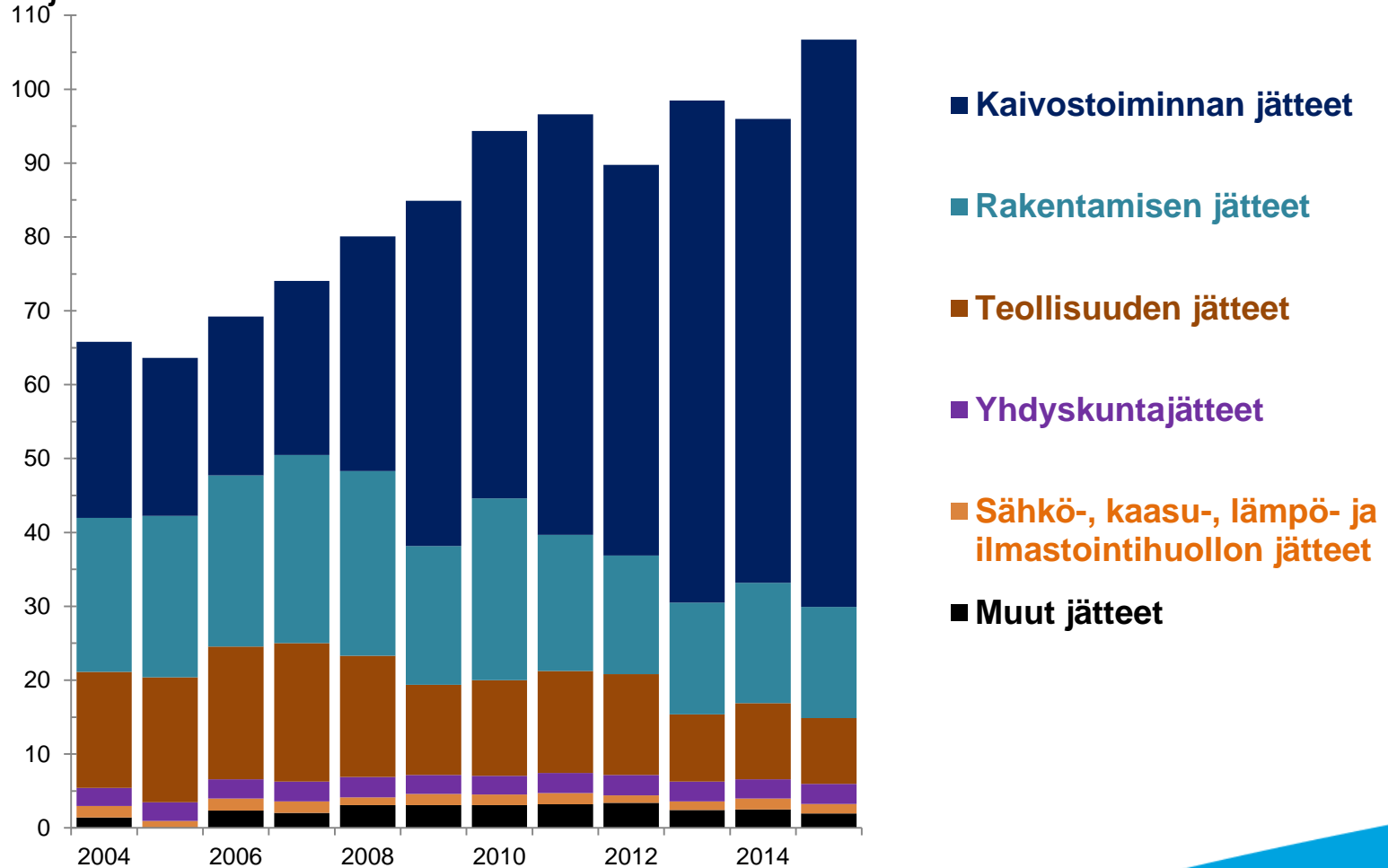
Tiekartan päivitystyö meneillään Sitrassa.

Kiertotalous – talouden uusi malli

- **Materiaalit ja tuotteet kiertävät** taloudessa mahdollisimman pitkään. Niiden arvo säilyy tai jopa kasvaa.
- Suositaan **uusiutuvia** energialähteitä ja luonnonvaroja. Vältetään neitseellisten raaka-aineiden käyttöä.
- **Palvelut** (esimerkiksi laitteiden huolto) ja **älykkäät teknologiat** luovat tuotteille lisäarvoa.
- **Kulutustottumukset** muuttuvat: siirrymme kiertotalouden mukaisiin tuotteisiin ja palveluihin, kuten jakamistalouteen.
- **Liiketoimintamallit muuttuvat**. Kiertotalous ja yrityksen menestys vaatii uudenlaista yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa.

Jätekeritymät sektoreittain (Lähde: Tilastokeskus; Kuva: SYKE)

Jättemäärä,
milj. t/v

Missä kierrätystavoitteita on asetettu?

- **Jätedirektiivi**
- **Jätealan lainsäädäntö**
  - Yhdyskuntajäte
  - Rakennusjäte
  - Pakkausjätteet
  - Tuottajavastuun alaiset jätteet
- **Valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2023 (VALTSU)**
  - Yhdyskuntajäte
  - Biohajoava jäte
  - Rakentamisen jäte
  - SER

<http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/160441>

VALTSU: Biohajoavat jätteet

6. Tavoite: Ruokahävikki puolitetaan vuoteen 2030 mennessä

- 6.6. Tähderuokakäytäntö laajennetaan koko maahan (**kunnat, Sitra**)

7. Tavoite: Kaikesta syntyvästä yhdyskuntajätteen sisältämästä biojätteestä kierrätetään 60 %

- 7.6. Tehostetaan entisestään biojätteen lajitteluneuvontaa asukkaille ja kehitetään keräysjärjestelmiä (**Kunnat ja kunnalliset jätelaitokset**)

8. Tavoite: Kierrätysraaka-aineista valmistettujen lannoitevalmisteiden käyttö lisääntyy ja niillä korvataan neitseellisistä raaka-aineista valmistettuja lannoitteita

- 8.5. Kierrätystavoitteet sisällytetään kuntien ja muiden julkisten hankkijoiden viherrakentamisen hankintaperiaatteisiin ja luodaan hankintaohje (**Kunnat ja muut julkiset hankkijat, Kestävien ja innovatiivisten hankintojen osaamiskeskus, Biolaitosyhdistys ry, Viherympäristöliitto ry**)

VALTSU: Yhdyskuntajätteet

9. Tavoite: Yhdyskuntajättemäärän kasvu hidastuu suhteessa bruttokansantuotteeseen ja saavutetaan suhteellinen irtikytkentä

- 9.5. Kehitetään erilaisille toimijaverkostoille, yhteisöille sekä julkisille yksiköille soveltuvia yhteiskäyttömalleja, mahdollisesti myös kaupallisia sovelluksia ja palvelukonsepteja (**yritykset, yhdistykset, kunnat**)

10. Tavoite: Yhdyskuntajätteestä kierrätetään 55 %

- 10.8. Kierrätettävien jätteiden (mukaan lukien kiinteistöillä kerättävät pakkaukset) erilliskeräysvelvoitteiden kiristäminen kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä (**kunnat**)

11. Tavoite: Pakkausjätteen kierrätys lisääntyy

EU:n jätesäädöspaketti

- Tuli voimaan 4.7.2018
- Pantava täytäntöön kansallisessa lainsäädännössä 5.7.2020

4 direktiiviä, joilla muutetaan kuutta jätealan direktiiviä

- **Jätedirektiivin** muutos 2018/851
- **Pakkausjätedirektiivin** muutos 2018/852
- **Kaatopaikkadirektiivin** muutos 2018/850
- **Romuajoneuvo-, paristo- ja SER-direktiivien** muutos 2018/849

Linkki jätedirektiiviin:

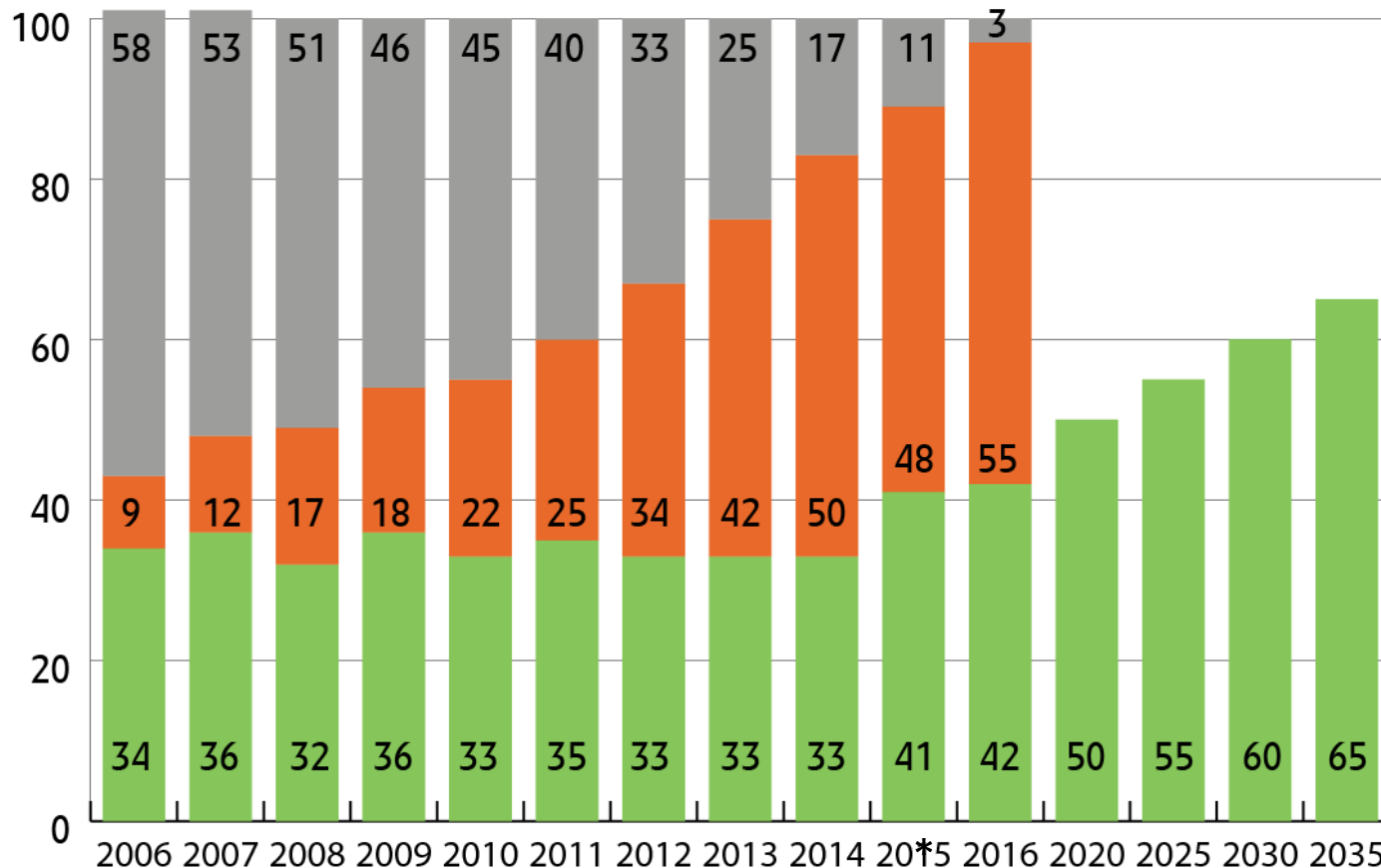
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?qid=1534844521130&uri=CELEX:32018L0851>

- **Tarvitaan olennaisia muutoksia jätelakiin, ympäristönsuojelulakiin sekä lähes kaikkiin jätealan asetuksiin**

Yhdyskuntajätteen jakautuminen eri käsittelytapoihin sekä kierrätyksen tavoitetaso vuosille 2020–2035

Osuus yhdyskuntajättemäärästä, %

- Kaatopaikkasijoitus ja muu loppukäsittely
- Hyödyntäminen energiana
- Kierrätys

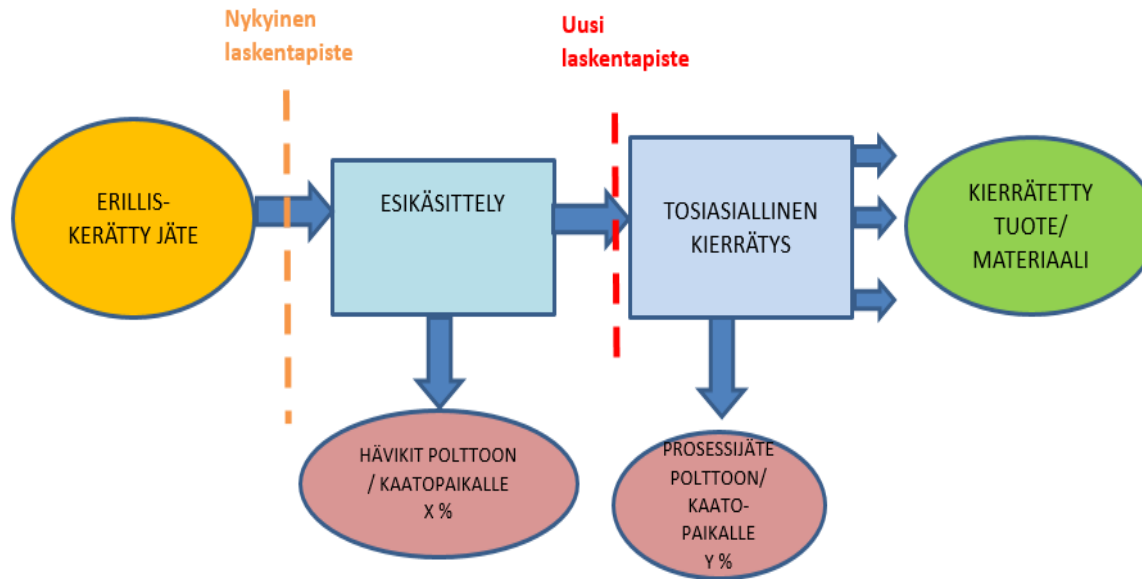
EU-tavoite 2030:
max 10 %
kaatopaikalle

EU-kierrätys-
tavoitteet

*Kuitupakkausten tilastointimenetelmään tehtiin muutos.

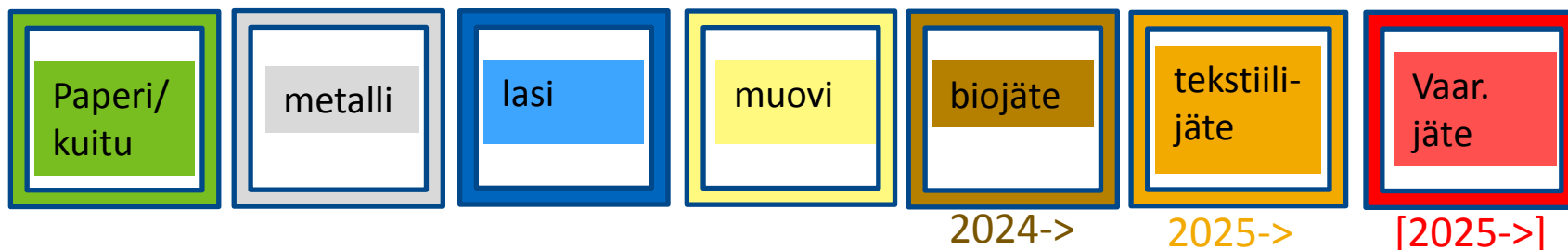
LÄHDE: TILASTOKESKUS JA VALTSU

Kierrätysasteen laskentamenetelmät tiukentuvat

- Yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteen kierrätysasteen lähtötaso laskee nykyisestä vähintään muutamilla prosenttiyksiköillä
- Uusia haasteita tiedonkeruuseen ja raportointiin

Erilliskeräysvelvollisuuksien täsmentäminen

- Erilliskeräys järjestettävä **yhdyskuntajätteen** jakeille
  - kiinteistökohtainen/ aluekeräys
  - biojätteelle myös kotikompostointi
- **Rakennus- ja purkujätteen** erilliskeräys:
  - puu, mineraalifraktiot (betoni, tiili, laatat, keramiikka, kivet) ja kipsi
- Tiettyjen **jätelajien yhteiskeräys** mahdollista, ellei heikennä laatua
- Voidaan sallia **poikkeuksia** erityisin perustein (ympäristö-, tekniset, taloudelliset), mutta poikkeuksista raportoitava komissiolle

Pitäisikö olla huolissaan?

Komission varhaisvaroitusraportin suosituksia Suomelle

- Kierrätystavoitteet/ jäännösjätteen vähentämistavoitteet kunnille, sakot tavoitteiden saavuttamatta jättämisestä
  - Alueellisen seurannan järjestäminen
- Yhteistoimintasopimukset eri toimijoiden välillä
- Taloudelliset ohjauskeinot
  - jätteenpolttovero, jätemaksujen ohjaavuuden parantaminen
- Biojätteen ja muiden kierrätysjakeiden erilliskeräyksen lisääminen kiinteistöiltä (kotitaloudet, elinkeinotoiminta)
- Tekninen tuki kunnille
- Neuvonnan lisääminen (kampanjat ym)
- Yhdyskuntajätehuollon hajallaan olevien vastuiden kokoaminen (pitkällä tähtäimellä 10-15 vuotta)

Selvityksiä kierrätyksen lisäämiseksi

VN/TEAS JÄTEKIVA-hanke (2018)

- eri ohjauskeinojen mahdollisuuksia kierrätysasteen kasvattamiseen
- nykyisen pakkausten tuottajavastuu-järjestelmän toimivuuden arviointi

YM:n tukemat kokeiluhankkeet:

- Itä-Uudenmaan jätehuollon kokeiluhanke nelilokerokeräyksestä
- Lajiteho-hanke SYKE/Pirkanmaan jätehuolto
- Telaketju-hanke tekstiilijätteen kierrättämiseksi

Jotta ei tarvitsisi olla huolissaan, pitäisi lainsäädännön uudistamisen lisäksi

- Vahvistaa eri toimijoiden yhteistoimintaa
- Parantaa jätemaksujen kannustavuutta
- Kehittää jätetiedon keruu- ja seurantajärjestelmiä työkaluksi jätealan toimijoille ja viranomaisille
- Lisätä neuvontaa uudelleenkäytöstä ja lajittelusta
- Toteuttaa VALTSUn toimenpiteitä
- Toteuttaa maakunnallisia tiekarttoja

Kierrätystavoitteet saavutetaan yhteistyöllä ja toimintatapojen muutoksella!

The background features large, overlapping, rounded shapes in shades of blue and green. A large light blue shape is on the left, overlapping a green shape on the right. The overlapping area is a darker blue. At the bottom, there are more overlapping shapes in light green and dark blue.

Kiitos!

Sirje.sten@ym.fi